

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ๒) เพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อ นำเสนอแนวทางการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ศึกษาต่อบกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๑๘ คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และสรุปข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ใน เรื่อง “ แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์” โดยจะสรุปตามลำดับ ดังนี้

๕.๑.๑. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๖๙ รองลงมา คือ ครูผู้ดูแลเด็ก มีจำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๗ และผู้บริหาร จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๙๕

ระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ปริญญาตรี จำนวน ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔ ๗.๘๖ รองลงมา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔ ๓.๕๙ และปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๕

ประสบการณ์การทำงาน พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ ๕ – ๑๐ ปี จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๘๘ รองลงมา คือ ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๔๖ และ ๑๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๖๖

๕.๑.๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้ดูแล และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน , ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

หากจะพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

๑. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๒. ด้านบุคลากร ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๓. ด้าน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็น ต่อสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔. ด้าน วิชาการ และกิจกรรม ของหลักสูตร ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านวิชาการ และกิจกรรม ของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕. ด้าน การมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็น ต่อสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๖. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ใน

อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๓. ผลการ วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ของ ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบสรุปได้ดังนี้

๑. จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒. จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๑.๔ ผลการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอสัมภาษณ์ พระสงฆ์ ๓ รูป, นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ๑ ท่าน , หัวหน้าศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ๖ ท่าน และสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

๑. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ **ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** คือ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องคำนึงถึงขอบข่ายของงาน สายการบังคับบัญชาและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปีเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากรมีความประพฤติที่ดี ทั้งในเวลาปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน โดยจะเน้นย้ำในทุกกิจกรรมและทุกโอกาส ผู้บริหารควรมีจิตใจที่มีเมตตาและกรุณาต่อบุคลากรในองค์กร คือมีความปรารถนาดีให้บุคคลในองค์กรมีความสุข

๒. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ **ด้านบุคลากร** คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติ มีความรู้ความเข้าใจบทบาทในหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานด้านการศึกษาและพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ผู้บริหารควรให้คำแนะนำคำปรึกษาที่ดีแก่บุคลากรในองค์กร ผู้บริหารควรมีเมตตากับลูกน้องด้วยความยินดีกับความสำเร็จของลูกน้อง และส่งเสริมให้ลูกน้องก้าวหน้าโดยไม่มีอคติ

๓. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ **ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย** คือ ด้านอาคารสถานที่ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและตามความเหมาะสม พื้นที่ใช้สอยสะอาด ปลอดภัยและเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีแสงสว่างที่สม่ำเสมอ ทิวทัศน์ห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กได้เต็มตามศักยภาพ ด้านความปลอดภัย ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ รักษาความปลอดภัยเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ผู้บริหารควรบำรุง ปรับปรุง อาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความมั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัย จัดเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆที่จำเป็นอย่างเหมาะสมเพียงพอกับเด็กทุกคนอย่างเสมอภาคกัน

๔. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ **ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร** คือ การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อมๆกัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน ดังนี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามวัย การจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมประจำวัน และโภชนาการสำหรับเด็ก

๕. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ **ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน** คือ จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชน อาจขอรับการอุดหนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้ การสมทบหรืออุดหนุนงบประมาณกองทุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรภาคีอื่น ภาคเอกชน องค์กรการกุศล มูลนิธิหรือมีผู้ทิตให้

๖. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ **ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย** คือ หน่วยงานต้นสังกัดให้การสนับสนุน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็กเล็ก สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ จังหวัด และระดับภาค ตามลำดับ รวมทั้งโรงเรียนใกล้เคียงหรือโรงเรียนอื่นที่รองรับเด็กต่อไป

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจต่อ แนวทางการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ โดยจะอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

๕.๒.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญและน่าสนใจ ดังนี้

๑. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาตามนโยบาย แผนงาน ระเบียบ ข้อบังคับที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการปฏิบัติที่สูงกว่าการปฏิบัติอื่น เนื่องจากการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการให้บริการทางด้านการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น หรือชุมชนใดเป็นการเฉพาะ เป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าไปสู่การศึกษาภาคบังคับ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการปฏิบัติดังกล่าวก่อให้เกิดผลดี คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน (Stakeholders) โดยผ่านคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการกำหนดแผนงาน ระเบียบข้อบังคับ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่จะวางแผนนโยบายทางด้านการศึกษา เห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบต่อนโยบายการศึกษาที่เทศบาลตำบลเมืองยาวกำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสังคม ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ระบุว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพสำหรับคนในท้องถิ่นเพื่อให้สามารถบูรณ ๑

การการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปเพื่อพัฒนาตนเอง และ
ประเทศชาติ^{๕๘}

๒. ด้านบุคลากร ผลการวิจัยพบว่าการรับบุคคลเข้าทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามคุณสมบัติและเกณฑ์ที่ท้องถิ่นกำหนด มีการปฏิบัติที่สูงกว่าการปฏิบัติอื่น ผู้วิจัยเห็นว่า การปฏิบัติดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ควรจะต้องสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ คุณวุฒิทางการศึกษาตรงกับตำแหน่งหน้าที่ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องการ (Put the Right Man/Woman to the Right Job) เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุจุดมุ่งหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของเด็กปฐมวัย และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาท้องถิ่น ที่สำคัญเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้รับการพัฒนาการที่เหมาะสมตามศักยภาพที่ควรจะได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับชนพล ดอนชวนชม ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าแนวทางพัฒนาควรมีการแบ่งโครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ถือปฏิบัติ และกำหนดอัตราตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามภาระหน้าที่อย่างครอบคลุมชัดเจน^{๕๙}

๓. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดบริเวณอาคาร สถานที่ที่เหมาะสม กำหนดเขตพื้นที่เป็นสัดส่วนอย่างชัดเจนมีการปฏิบัติน้อยกว่ากิจกรรมอื่น ผู้วิจัยเห็นว่าการปฏิบัติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นปัญหาด้านอาคารสถานที่ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในปัจจุบันที่ได้ชำรุดทรุดโทรมขาดงบประมาณดำเนินการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มั่นคงแข็งแรงถาวร ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กปฐมวัย ไม่สามารถกำหนดพื้นที่ใช้สอยที่ชัดเจนและรูปธรรม ขาดการจัดภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบให้สวยงาม จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาเด็ก ทำให้พัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาล่าช้าไปด้วยซึ่งสอดคล้องกับกฤติมา ไทหนู่ม ได้ระบุว่า ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมปลอดภัยแก่เด็กเล็ก ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการของเด็กเล็ก สามารถลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุ ส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ^{๖๐}

๔. ด้านวิชาการ และกิจกรรมหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าจัดการให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริงโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ อย่างเหมาะสมกับวัย มีการปฏิบัติที่

^{๕๘} กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, แผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙, (กรุงเทพมหานคร : อาสารักษาดินแดน, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕- ๑๖.

^{๕๙} ชนพล ดอนชวนชม, แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่, การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต , สาขาวิชาการบริหารการศึกษา , (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๑๑๗ - ๑๑๘.

^{๖๐} กฤติมา ไทหนู่ม, ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะค่า จังหวัดลพบุรี, การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต , สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๓), หน้า ๑๔ - ๑๗.

น้อยกว่าด้านอื่น จากการวิจัยนี้ทำให้ผู้วิจัยพบว่าสภาพปัญหาด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ครูและผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจ ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ขาดการแสวงหาความรู้ หรือนวัตกรรมใหม่สำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ซึ่งถ้าหากครู และผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาแล้วจะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) สิริมา ภัญโญ อนันตพงษ์ กล่าวว่า มนุษย์มีความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวเด็กตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือ การปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับ สิ่งแวดล้อม ๒ ลักษณะ คือ เด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิด ความเข้าใจ (Equilibration) ความสามารถนี้เป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างทางสมอง นอกจากนี้ เพียเจต์ ยังเน้นเรื่องการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่ การเข้าสังคม อิทธิพลของทฤษฎีนี้มีบทบาทในการจัดประสบการณ์ให้เด็ก คือ ให้เด็กเรียนรู้โดยให้ออกาสให้เด็กได้เล่น สำรวจ ทดลอง มีโอกาสเลือกตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ของกระบวนการเกิดความสมดุลของโครงสร้างความคิด และความเข้าใจระหว่างการซึมซับประสบการณ์ และการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา คือความสมดุลของโครงสร้างความคิดและความเข้าใจ (Equilibration) คือความสมดุลระหว่างการรับรู้ ประสบการณ์เก่าและใหม่ แล้วนำมาสัมพันธ์กับความรู้เดิม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความคิดและความเข้าใจตามมา เพราะถ้าหากครูได้จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วเด็กจะมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาดีขึ้นตามลำดับ^{๖๑}

๕. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการแจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองทราบทุกระยะ มีการปฏิบัติที่น้อยกว่าการปฏิบัติด้านอื่น เช่น แจ้งผลการประเมินพัฒนาการเด็กให้ผู้ปกครองทราบเพียง ๑ ครั้ง ต่อภาคการศึกษา ซึ่งทำให้ผู้ปกครองรับทราบพัฒนาการของเด็กเล็กที่อยู่ในความดูแลล่าช้า และยังพบว่าผู้ปกครองมีความเข้าใจว่าการแจ้งผลการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นบทบาทหน้าที่ของเทศบาลที่ต้องมีหน้าที่ให้การแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในความรับผิดชอบ ควบคุม ดูแลของเทศบาลให้ผู้ปกครองได้เข้าใจ จึงทำให้การดำเนินงานของเทศบาลไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ปกครอง รวมทั้งอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่คณะผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับสุทธิมา ขนุนทอง^{๖๒} พบว่าการ

^{๖๑} สิริมา ภัญโญอนันตพงษ์, การศึกษาปฐมวัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๐), หน้า ๕๕.

^{๖๒} สุทธิมา ขนุนทอง, การประเมินการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเสริมงาม จังหวัดลำปาง, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ๒๕๕๒), หน้า ๑๒๕.

ดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยของเด็กเล็ก ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนอย่างมาก อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย แนวทางการปฏิบัติงานลงไปสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในขณะที่ผู้ดูแลเด็กจะเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายของคณะผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับที่ร่วมรับรู้เท่านั้น และสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น^{๖๓} ได้ระบุว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องโดยใช้สื่อ หรือวิธีการทุกรูปแบบที่จะชี้แจงบทบาทอำนาจหน้าที่ให้ ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแผนการดำเนินงานขององค์กรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปสู่ความร่วมมือจากทุกฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาเหล่านี้หากไม่ได้รับการแก้ไขจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เกิดความขัดแย้ง ความไม่ยอมรับ ดังนั้น หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการศึกษาปฐมวัยควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาการเด็ก เปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้เพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย และร่วมกำหนดนโยบายที่โปร่งใส

๖. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กของเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กอย่างเหมาะสม มีการปฏิบัติที่น้อยกว่าด้านอื่นโดยผู้วิจัยพบว่าสาเหตุเนื่องจากตัวแทนเครือข่ายแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดติดกับตัวบุคคล และองค์กรทำให้การคัดเลือกคณะกรรมการเครือข่ายกระจุกตัวกับคนเพียงบางกลุ่ม บางหน่วยงาน จึงทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ขาดการระดมความคิดจากครู และผู้ดูแลเด็กอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๖๔} ได้ระบุว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาการเด็กเพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพ และเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคน ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพของเด็กให้เหมาะสมตามวัย และส่งต่อไปสู่การศึกษาภาคบังคับได้อย่างมีคุณภาพ

^{๖๓} กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙, (กรุงเทพมหานคร : อาสารักษาดินแดน, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐.

^{๖๔} สำนักประสานแผนและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย , มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น , (กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๓), หน้า ๕๘.

๕.๒.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาต่อแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาต่อแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓ ด้าน คือ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน

๑. ตำแหน่ง แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ดูแลเด็กในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่ เป็นต้น ซึ่งทำให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กประสบความสำเร็จในที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอุดมลักษณ์ คำลือ ได้ศึกษาเรื่อง “พรรณนาต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่มีอาชีพ/ตำแหน่งต่าง ๆ กันมีพรรณนาต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน^{๒๕} และสอดคล้องกับงานวิจัยของเขมิกา นุ่มพุ่ม ได้ศึกษาเรื่อง “การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี” พบว่า ผู้ปกครอง เห็นว่ามีการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เมื่อจำแนกตามอาชีพต่างกัน เห็นว่ามีการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน^{๒๖} ($P > .05$)

๒. ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการให้ความสำคัญและเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดูแลเด็ก มีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการบริหาร มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการบริหารศูนย์ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ในการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ

^{๒๕} อุดมลักษณ์ คำลือ, พรรณนาต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๓), หน้า ๕๕ - ๕๘.

^{๒๖} เขมิกา นุ่มพุ่ม, การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลนครอุดรธานี, วิทยานิพนธ์ ร.ม. (นโยบายสาธารณะ), (มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๓), หน้า ๗๔.

บริหารศูนย์ ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีการปฏิบัติงานร่วมกันของประธานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดมุมประสบการณ์ และการตกแต่งห้องเรียนอย่างเหมาะสมมีการจัดแบ่งพื้นที่สำหรับการจัดเก็บอุปกรณ์การศึกษาและอุปกรณ์ต่างๆเป็นสัดส่วน มีการจัดสภาพแวดล้อมในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความร่มรื่นไม่มีสิ่งรบกวนหรือเป็นอันตรายต่อเด็ก เป็นต้น ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวมีการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนโดยไม่แบ่งแยกกระตบการศึกษาทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ สามารถมีส่วนร่วมและทราบถึงหลักการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน สอดคล้องกับซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนันทยา รัตประจิต ได้ศึกษาความต้องการ ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ พบว่า ผู้บริหารที่อยู่ในมีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความต้องการ ในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร ด้านบุคลากรด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหาร และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว และชุมชนไม่แตกต่างกัน^{๖๗} และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดมลักษณ์ คำลือ ได้ศึกษาเรื่อง “พรรณษะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพรรณษะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน^{๖๘}

๓. ประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๒.๓ ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

๑. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ด้าน การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ผู้บริหารมีการบริหารจัดการ สนับสนุน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างเหมาะสม ตามกฎระเบียบของสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้เป็นที่ยอมรับอยู่ได้บังคับบัญชา เพราะผู้บริหารท่านเป็นผู้ที่เสียสละ พุ่มเท เวลาในการบริหารงานให้กับสถานศึกษาอย่างเต็มที่และสุดความสามารถ มีเมตตาริจิตต่อผู้ร่วมงานตลอดจนถึงนักเรียนอีกด้วย กล่าวคือ ท่านปรารถนาอย่างให้ผู้ร่วมงานเหล่านั้นได้มีความสุขในการทำงาน ให้ความเป็นธรรมกับผู้ร่วมงานทุกคนโดยไม่เลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

^{๖๗} นันทยา รัตประจิต, การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา ปฐมวัยของ กองทัพอากาศ, **ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การศึกษาปฐมวัย**, (กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๕๔ - ๖๐.

^{๖๘} อุดมลักษณ์ คำลือ, พรรณษะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๓), หน้า ๕๕ - ๕๘.

๒. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ด้าน การบริหารบุคลากร คือ ผู้บริหารมีการบริหารจัดการ บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีความสามัคคีกัน มีเหตุผลในการทำงานยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถ ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม เป็นที่ปรึกษาที่ดีให้คำแนะนำแก่บุคลากรเมื่อมีปัญหา ให้โอกาสเมื่อทำงานผิดพลาด แสดงความยินดีที่มีผลงานดีเด่น ชื่นชมผลการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ กล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาท่านเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และสามารถถ่ายทอด ประสบการณ์การทำงานให้กับผู้ร่วมงานได้ โดยได้เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น และได้เข้ามามีส่วนร่วมในงาน ที่สำคัญผู้บริหารไม่ได้ทำงานโดยลำพังเพียงคนเดียว ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน และยังส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีโอกาสไปศึกษาต่อเพื่อนำมาพัฒนา งานของตน

๓. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ ผู้บริหารมีการจัด ปรับปรุงอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความมั่นคงแข็งแรง สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย มีสาธารณูปโภคถูกสุขลักษณะ แบ่งแยกพื้นที่เป็นสัดส่วนเพียงพอในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน จัดอุปกรณ์ให้กับเด็กทุกคน อย่างเสมอภาคกัน ผู้บริหารได้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงาน ท่านได้ยกย่อง ชมเชย ผู้ร่วมงานที่ประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงาน โดยการแสดงความยินดีกับท่านที่ประสบผลสำเร็จใน หน้าที่การงานพร้อมกันนั้นยังให้ความสำคัญในส่วนของนักเรียนที่ได้แข่งขันกิจกรรมต่าง ๆ แล้วได้รับ รางวัล ท่านก็พลอยยินดีและแสดงความยินดีกับนักเรียนเหล่านั้นอีกด้วย

๔. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร คือ ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณ ให้คำปรึกษาในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้กับ บุคลากร เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง ๔ ด้าน กล่าวได้ว่า ท่าน ผู้บริหารมีความเป็นกลางในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยไม่มีการเข้าข้างฝ่าย

๕. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ด้าน การมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร ผู้ปกครอง และผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รักษาสัมพันธภาพอันดีงามกับทุกภาคส่วน รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาด้วยใจเป็นกลางเหมาะสม ตามกฎระเบียบของสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้เป็นที่ยอมรับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพราะผู้บริหารท่านเป็นผู้ที่เสียสละ ททุ่มเท เวลาในการ บริหารงานให้กับสถานศึกษาอย่างเต็มที่และสุดความสามารถ มีไมตรีจิตต่อผู้ร่วมงานตลอดจนถึง นักเรียนอีกด้วย กล่าวคือ ท่านปรารถนาอย่างให้ผู้ร่วมงานเหล่านั้นได้มีความสุขในการทำงาน ให้ ความเป็นธรรมกับผู้ร่วมงานทุกคนโดยไม่เลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

๖. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ด้าน ส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ผู้บริหารส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยน เรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มี ศักยภาพ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องเป็นปัจจุบันพร้อมเปิดเผยแก่บุคคลทั่วไป

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ แนวทางการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ควรมีนโยบายให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น การประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจ การรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นจากชุมชนอย่างแท้จริง เพื่อกำหนดความต้องการ วางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ควรมีการวางแผนการพัฒนาครู ผู้ดูแลเด็ก อย่างเป็นรูปธรรมจัดสรรงบประมาณ ในการฝึกอบรมอย่างเพียงพอ และจัดส่งครู ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินการฝึกอบรมเพื่อสามารถให้ครูผู้ดูแลเด็กสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้อย่างปฏิบัติงานได้จริง และเกิดประโยชน์สูงสุดที่เด็กจะได้รับ

๓. ควรมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงาน ให้คำแนะนำ หรือให้ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อสร้างความร่วมมือ สร้างขวัญและกำลังใจให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑. ผลการวิจัยนำไปใช้วางแผนพัฒนาประสิทธิภาพผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๒. ผู้บริหารควรมีส่วนช่วยในการเผยแพร่ผลงานและความสำเร็จของบุคลากร

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครสวรรค์

๒. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไปในอนาคต

๓. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตจังหวัดนครสวรรค์